

ספר

זכירה

וענין המלמד, שיגילו פתלמידים, בענין ברכות, נטילה, ואמן יהא שמיה רבה. ושאר ענינים השכיכים בבית הכנסת, ובביתם. עין לעיל בענין דרך ארץ באריכות²¹⁵⁴.
האר"י ז"ל²¹⁵⁵ הזהיר שלא להזכיר שם מטטרו"ן רק מט"ט. וכן סמא"ל רק ס"מ.

[ענין זכרון]²¹⁵⁶

[1234567]

סגולה לזכרון²¹⁵⁷: יאמר בפקר שמונה פסוקים בתמניא אפי²¹⁵⁸ אות ח' מן חלקי וכו'²¹⁵⁹. אחר כך

[1234567]

[1234567]

זכירת מנחם

רגליו זו על גבי זו; ויש אומרים: אף המניה כליו תחת מראשותיו. חמשה דברים משיכים את הלימוד: פת פתמין. וכל שכן פתמין עצמן, והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח, והרגיל בשמן זית, והרגיל בין ובשמים, והשותה מים של שירי עיסה; ויש אומרים: אף הטובל אצבעו במלח ואוכל. הרגיל בשמן זית. מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן: כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה, כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה. והרגיל בין ובשמים. מסייע ליה לרבא, דאמר רבא: חמרא וריחני פקחין, ע"כ. ופירש רש"י ז"ל, פת פתמין - פת האפוי בגחלים. של שירי העיסה - שנשתיירה מלישה.

משכח לימוד של שבעים שנה - שסדור בפיו כל שבעים שנה. משיב - מחזיר את הלימוד שנשתכח הימנו כבר שבעים שנה. ועיין במנורת המאור [אלנאקווה] עמוד תר"ז שגורס ששה דברים מקיימין את החכמה וכו', עיי"ש. ובמנורת המאור אבוהב אות רמ"ט גורס ז"ל, חמשה דברים משיבין את התלמוד: האוכל פת חטים וכל שכן חטים עצמן, והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח, והרגיל בשמן זית, והרגיל בין ובשמים, והשותה מים בשירי עיסה. ויש אומרים: אף הטובל אצבעו במלח ואוכל, עכ"ל שם. וכיו"ב בשל"ה מסכת שבועות פנ"מ אות נ"ח.

²¹⁵¹ ושמן זית - מצאתי בספר הרוקח פרשת ויצא [עמוד רל"ג מהדורת קלוגמאן] שכתב ז"ל, הרגיל בשמן זית בקץ ברזי תורה, עכ"ל שם.

²¹⁵² חמרא וריחני פקחין - פירוש יין ובושם - מחכימים.

²¹⁵³ ויש אומרים אף המטביל ב' - בגמרא שם, והטובל אצבעו במלח - אמר ריש לקיש: ובאחת. כתנאי, רבי יהודה אומר: אחת ולא שתיים, רבי יוסי אומר: שתיים ולא שלש; וסימנך: קמיצה, ע"כ. ופירש רש"י, וסימנך - לגרסא שלא תטעה שאם לא תדע אם אחד אומר אחד ולא שתיים - ואחד אומר שתיים ולא שלש, או שמא אחד אומר שתיים ולא שלש - ואחד אומר שלש ולא ארבע, יהא סימן 'קמיצה' כלומר כפוף הקמיצה, ונשתיירו מאותן אצבעות של יד העומדין לבד - שתי אצבעות זקופין כסדרן מכאן דהיינו אצבע ואמה מכאן, וזרת מכאן, דהיינו שתי אצבעות מכאן ואצבע אחד מכאן, ובכך תהא זכור שאחד אומר אחת ולא שתיים, ואחד אומר שתיים ולא שלש. גודל לא קא חשיב הכא עם שאר אצבעות, משום דלא קאי בסדר אצבעות, עכ"ל שם. ובשו"ע או"ח סימן קע"ט סעיף ו' ועיין במחזיק ברכה או"ח סימן קע"ט ס"ק ב. ובשו"ת רבבות אפרים ח"ב סימן ס"ח אות ב. ובנפש חיה סימן ב' סעיף ג'. ובשו"ע המקוצר ח"ד יו"ד סימן קל"ט בהערה מ"ז עמוד שי"ב.

²¹⁵⁴ עיין לעיל בענין דרך ארץ - לפום ריהטא לממוצ"ע, אולם עיי"ש בדף י"ח ע"ב.

²¹⁵⁵ האר"י ז"ל הזהיר וכו' - כבר כתב זה לעיל דף כ' ע"א, עיי"ש.

יאמר יהי רצון תמצא בקצור של"ה דף פג'. ידוד צבאות וכו' ²¹⁶⁰ שלש פעמים. "אתה סתר" וכו' [תהלים לב, ז], שלש פעמים. "יברכך" וכו' [במדבר ו, כד], שלש פעמים. מלאך אוריאל, שבע פעמים.

זכירת מנחם

²¹⁵⁶ עניני זכרון- [א] כתב בספר אור הישר עמוד העבודה סימן ז ח"ג אות נ"ז כתב וז"ל יש לכון בחתימת ברכת "שים שלום" כוונה אחת מועלת לזכירה, שתכון ראשי תיבות של ה' מברך א'ת ע'מו י'שראל, גימטריא אלהי"ם, ליחד עם הוי"ה של ברוך אתה ה' מדת הדין ומדת הרחמים עשו שלום יחד. ותכון כי שם הוי"ה זה בניקוד שורו"ק, דהיינו מלאפ"ם, שיתקשרו דברי תורה בלבך בזכירה, והיא סגולה נפלאה מאוד, עכ"ל שם.

²¹⁵⁷ סגולה לזכרון- כיו"ב כתב בספר קצש"ה מסכת שבועות עניני לימוד תורה דפו"ח עמוד רס"ג וז"ל, ואחר כך יאמר ח' פסוקים בתמניא אפי אות ח', שמונה פעמים, מ"חלקי ה'", עד "חוקיך למדני". ואחר כך יאמר יהי רצון ה' אלוהי ואלהי אבותי- בשמונה פעמים שאמרתי הפסוקים לפניך- שתפתח לבי בתורתך, ותצוה למלאכים הממונים על התורה שילמדוני תורתך, ויהא לבי פתוח כפתחו של אולם להגות בתורתך, ויהיו דברי תורתך מונחים בפי כשולחן ערוך- וכמעין הנובע, ויהיו תורתך שמורים בלבי שלא אשכח, ואהיה כבור סיד שאינו מאבד טפה, ואשחיר ואעריב ככתוב "לא ימוש ספר התורה הזה מפ"ך- והגית בו יומם ולילה, למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו, כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל". ובזכות שמות הגדולים היוצאים מן הפסוק "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", שתפתח לבי בתורתך, ויהיה כמעין המתגבר לפלפל למהר להבין ולהשכיל, ואהיה מהר לשמוע- וקשה לאבד ולזכור ולידע, ואזני תפתח לשמוע בתורתך אמר וכן יהי רצון, עכ"ל שם. ובספר שבט מוסר פרק ל"א כתב קצת כיו"ב- אבל עיי"ש. כמו כן עיין בספר מטה משה ח"א סימן מ' שהביא סגולה בענין מאוד מאוד דומה.

²¹⁵⁸ שמונה פסוקים בתמניא אפי אות ח' מן חלקי- תהלים מזמור קי"ט ג"ז "חלקי יי אמתתי לשמר דברך: חליתי פניך בכל לב חנני באמתך: חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל צדתיך: חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך: חבלי רשעים ענדי תורתך לא שחקתי: חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך: חבר אני לכל אשר יראוך ולשמרי פקודיך: חסדך יי מלאה הארץ חסיד למדני, ע"כ.

²¹⁵⁹ אחר כך יאמר יהי רצון תמצא בקיצור של"ה- שם. וז"ל יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, בשמונה פעמים שאמרתי הפסוקים לפניך, שתפתח לבי בתורתך, ותצוה למלאכים אלו להגות בתורתך, ויהיו דברי תורתך מונחים בפי כשולחן ערוך, וכמעין הנובע, ויהיו דברי תורתך שמורים בלבי שלא אשכח, ואהיה כבור סיד שאינו מאבד טפה. ואשחיר ואעריב, ככתוב "לא ימוש ספר התורה הזה מפ"ך, והגית בו יומם ולילה, למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו, כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל" (יהושע א ח) ובזכות שמות הגדולים היוצאים מן הפסוק "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", שתפתח לבי בתורתך, ויהיה כמעין המתגבר לפלפל למהר להבין ולהשכיל, ואהיה מהיר לשמוע וקשה לאבד ולזכור ולידע, ואזני תפתח לשמוע בתורתך, אמר כן יהי רצון, עכ"ל שם.

²¹⁶⁰ ה' צבאות וכו'- בספר הנהגות אדם דף ג' ע"א כתב וז"ל, יברך כל הברכות עד אמר ה', ואח"כ יאמר ח' פעמים [או ח' פסוקים] "חלקי ה' אמרתי" וגו'. [ויאמר] ג"פ "ה' צבאות" וגו'. [ויאמר] ג"פ "אתה סתר" וגו'. [ויאמר] ג"פ "יברכך" וגו'. [ויאמר] ד' פעמים] אוריאל. [ויאמר] ז"פ שמריאל. [ויאמר] ז"פ טהריאל. [ויאמר] ז"פ *ריאל*. [ויאמר] ז"פ "שדי יתן לי רחמים בעיני- ובעיני כל הבריות". [ויאמר] ז"פ "לשועתך" וגו'. [ויאמר] ז"פ "גד גדוד יגודנו והוא יגודנו עקב". אח"כ יאמר "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים" וגו'. ואח"כ יצייר בעיניו המנורה, ויאמר ז"פ "למנצח כו' אלהים יחננו" וגו', עכ"ל שם מלה במלה. והדברים קרובים לדברים שכתב המחבר כאן, והנה לגבי